

Růst a surfovat na internetu bezpečně

(Grow Up and Surf Save)

„Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena. Omezena může být jen v případech stanovených zákonem.“ (Listina základních práv a svobod)

Nejčastější druhy ohrožení uživatelů internetu:

- verbální útoky
- obtěžování
- vyhrožování
- zastrahování
- veřejné urážky
- zveřejnění soukromých informací, intimních fotografií
- zneužití osobních údajů

Kyberšikana je jednou z forem psychické šikany a řadí se mezi sociálně patologické jevy. O kyberšikaně hovoříme, pokud **agresor oběť úmyslně, zpravidla opakovaně ohrožuje, pronásleduje a týrá psychicky a zneužívá k tomu moderní komunikační nástroje a internet**. Stejně jako u jiných forem šikany je **primárním cílem útočníka ublížit oběti**.

V souvislosti s kyberšikanou se hodně hovoří i o roli tzv. **přihlížejících**, tedy těmi, kdo jsou svědky a nijak nezasáhnou.

Poslední studie ukazují že význanou roli pro zastavení kyberšikany mají právě svědci. Na sociální síť mohou být vkládány na obranu pozitivní komentáře (tzv. efekt odporu).

Významnou roli může též hrát gender – pokud se za dívku postaví chlapec, má podpora větší roli.

Na druhou stranu může být podpora vyjadřována i tichem, tedy nevyjadřováním se. Záleží a konkrétní situaci.

Co dělat, při svém užívání internetu:

Spoj se pouze s lidmi, kterým důvěřuješ.

Nesdílej své heslo.

Nezraňuj ostatní.

Přemýšlej předtím, než něco zveřejníš.

Buď milý na své okolí.

Chraň si své soukromí.

Pokud jsi obětí, měl bys:

- Svěřit se (kamarádovi, rodiči, učiteli, Lince bezpečí...)!
- Neodpovídat, ukončit komunikaci.
- Ukládat důkazy, konverzaci.
- Blokovat, nahlašovat - Nahlásit problém provozovateli služby (Fb, Skype, YouTube).
- Odebrat si agresora z přátel.

Pokud jsi kamarádem, svědkem, měl bys:

- Přesvědčit oběť, aby se svěřila dospělému.
- Nezůstávat potichu!
- Pomoci šikanovaným.
- Nahlásit šikanu.

Pokud jste pedagogem, měli byste:

- Sledujte vztahy ve třídě, pravidelně je prošetřujte.
- Buďte ostražití, citliví k náznakům.
- S dětmi se pravidelně o internetu bavte.
- Situaci řešte s vedením a odborníky

Kyberšikana obdobně jako šikana sice není sama o sobě trestným činem ani přestupkem, ale její projevy mohou naplňovat skutkovou podstatu některých trestných činů...

- Nebezpečné pronásledování (stalking, § 354 TZ)
- Pomluva (§ 184 TZ)
- Poškození cizích práv (§ 181 TZ)
- Porušení tajemství dopravovaných zpráv (§ 182 TZ)
- Nebezpečné vyhrožování (§ 353 TZ)
- Porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí (§ 183 TZ)
- Šíření pornografie (§ 191 TZ)
- Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií (§ 192 TZ)
- Zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193 TZ)
- Nebezpečné vyhrožování (§ 353 TZ)
- Neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací (§ 230 TZ)
- Opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat (§ 231 TZ)
- Vydírání (§ 175 TZ)
- Poškození cizí věci (§ 228 TZ)
- Útisk (§ 177 TZ)
- Šíření toxikomanie (§ 287 TZ)
- Podvod (§ 209 TZ)
- Účast na sebevraždě (§ 144 TZ)

Děti do 15 let nejsou trestně odpovědné ani za přestupek, avšak nejsou ani „beztrestné“. Dopustí-li se činu jinak trestného, může jim soud uložit jedno či více tzv. opatření.

V 15-18 letech se dítě nazývá mladistvým, stává se odpovědným za přestupek a je-li dostatečně rozumově a mravně vyspělé, aby mohlo rozpoznat protiprávnost svého jednání nebo ho ovládat, pak i trestně odpovědným.

Užitečné odkazy:

<https://bezpecne-online.saferinternet.cz/surfuj-bezpecne/item/433-desatero-bezpecne-online>

<https://bezpecne-online.saferinternet.cz/component/k2/item/165>

<https://www.youtube.com/watch?v=bx6aWmZZYmM>

<https://www.youtube.com/watch?v=DtRaqtDq9YU>